

Ćwiczenia siódme*

Badania operacyjne (lista 5)

kierunek: matematyka, studia I°

specjalność: matematyka finansowa.

dr Jarosław Kotowicz

Zadanie 1. Pewna firma posiada w sprzedaży telewizory rozmieszczone w czterech hurtowniach: A_1, A_2, A_3, A_4 w ilościach odpowiednio 20, 40, 50, 30 sztuk. Firma ta sprzedaje telewizory do trzech sklepów: B_1, B_2, B_3 , przy czym zapotrzebowanie tych sklepów wynosi odpowiednio 50, 60, 30 sztuk. Koszty jednostkowe transportu pomiędzy poszczególnymi hurtowniami a sklepami podaje tabela. Znaleźć rozwiązanie zagadnienia transportowego minimalizujące koszty transportu.

	B_1	B_2	B_3
A_1	5	4	6
A_2	7	3	3
A_3	6	5	2
A_4	4	2	1

Zadanie 2. Dana jest tablica transportowa pewnego zagadnienia transportowego:

	O_1	O_2	O_3	podaż
D_1	2	5	4	20
D_2	1	3	6	30
D_3	2	2	7	20
popyt	25	28	17	

1. Znaleźć za pomocą metody potencjałów plan przewozów minimalizujący łączne koszty transportu.
2. Pierwsze rozwiązanie wyznaczyć metodą minimalnego elementu macierzy.

Zadanie 3. Przedsiębiorstwo posiadające trzy zakłady wysyła swoje produkty do trzech hurtowni. Podaż zakładów wynosi: 15, 15, 25 ton, natomiast popyt hurtowni: 31, 13, 11 ton. Jednostkowe koszty transportu zawiera tabela:

	H_1	H_2	H_3
Z_1	9	6	5
Z_2	2	5	7
Z_3	3	11	6

Wyznaczyć optymalny plan dostaw minimalizujący całkowity koszt transportu. Podać wielkość optymalnego kosztu.

Zadanie 4. Hurtownia „Bez Kantów” posiada w kraju trzy oddziały terenowe, w których znajduje się 72, 46 oraz 60ton mąki. Mąkę tę należy rozwieźć do trzech odbiorców zgłaszających zapotrzebowanie w wysokości 27, 50 i 47 ton mąki. Jednostkowe koszty transportu (zł/tonę) mąki pomiędzy hurtowniami a odbiorcami podaje tabela:

---

*©J.Kotowicz

hurtownie	odbiorcy		
	I	II	III
I	33	20	21
II	45	15	35
III	26	25	22

1. Ustal plan dostaw mąki z hurtowni do odbiorców, z którym związany byłby minimalny koszt transportu.
2. Jak zmieni się optymalny plan przewozu w przypadku żądania, aby:
  - (a) drugi odbiorca nie otrzymał mąki z drugiej hurtowni;
  - (b) z pierwszej hurtowni wywieźć cały zapas mąki;
  - (c) z pierwszej hurtowni wywieźć co najmniej 60 ton mąki.

Zadanie 5. Projektowana jest budowa trzech zakładów mleczarskich zaopatrujące w masło cztery miejscowości P, R, S, T . Zakłady mogą powstać w miejscowościach P, R, S . Dzielne zdolności produkcyjne zakładów A_i , zapotrzebowanie miast na masło B_j (w kg.) oraz oszacowane przyszłe jednostkowe koszty produkcji p_i i przewozu masła c_{ij} (w zł. za kg) podano w tabeli:

c_{ij}	P	R	S	T	A_i	p_i
P	0	0,4	0,5	1	3000	8
R	1	0	0,8	0,6	2000	9
S	0,5	0,5	0	0,8	2500	8,4
B_j	1000	2000	1000	1000		

Zaproponować lokalizacje zakładów, zapewniając minimalizację całkowitych kosztów produkcji i transportu masła.

Zadanie 6. Do pięciu stacji kolejowych nadchodzą i są odprawiane przesyłki całowagonowe. Wielkości przewozu p_i i wywozu w_i oraz odległości między stacjami podano w tablicy:

Stacja kolejowa	1	2	3	4	5	p_i
1	0	56	38	132	21	18
2		0	27	46	31	9
3			0	22	44	16
4				0	18	15
5					0	19
w_i	5	13	22	22	7	

Opracować plan przewozu pustych wagonów tak, aby łączna ilość wagonokilometrów była możliwie najmniejsza.

Zadanie 7. Dwa zakłady produkują jednorodny towar i dostarczają go do trzech odbiorców z wykorzystaniem dwóch punktów pośrednich (magazynów). Bezpośredni transport z zakładów do odbiorców jest niemożliwy. Koszty transportu w zł za tonę podają tabele:

	M_1	M_2		O_1	O_2	O_3
Z_1	25	20	M_1	15	17	19
Z_2	17	15	M_2	10	20	12

Moce produkcyjne zakładów wynoszą 50 i 80 ton, popyt odbiorców 25, 25 i 40 ton, zaś pojemność magazynów 70 i 70 ton. Zakłady nie muszą w pełni wykorzystywać swoich mocy produkcyjnych, a magazyny nie składują nadwyżki podaży. Wiedząc, że koszty magazynowania towaru chwilowo przechowywanego w magazynach wynoszą 30 i 37 zł na tonę, ustalić plan przewozów minimalizujący łączne koszty.

1. Ile wynoszą całkowite koszty transportu z zakładów do magazynów?
2. Ile wynoszą całkowite koszty transportu z magazynów do odbiorców?

3. Ile wynoszą całkowite koszty magazynowania?
4. Oceń stopień wykorzystania podaży zakładów produkcyjnych.
5. Czy pojemności magazynów została w pełni wykorzystana?
6. Ile towaru pozostało w magazynie i nie trafiło do odbiorców?
7. Ile wynosi minimalny łączny koszt?

Zadanie 8. Załóżmy, że mamy macierz czasów przewozu oraz wektory podaży i popytu:

6	7	3	4	70
3	4	6	5	60
4	3	4	4	50
55	45	45	35	

Należy ułożyć taki plan dostaw, który mógłby być zrealizowany najszybciej, jak to tylko możliwe.

Zadanie 9. Wyznacz ekstrema lokalne i globalne funkcji jednej zmiennej, gdy

1. $f(x) = \frac{x}{x^2-1}$,
2. $f(x) = 2x^3 - 15x^2 + 36x + 10$,
3. $f(x) = x^2 e^x$.

Zadanie 10. Wyznacz ekstrema lokalne i globalne funkcji dwóch zmiennych, gdy

1. $f(x, y) = x^2 + 8xy + y^2 + 2x - 4y + 5$,
2. $f(x, y) = x^3 + y^3 - 9xy$,
3. $f(x, y) = xy(4 - x - y)$.

Zadanie 11. Wyznacz największą i najmniejszą wartość funkcji f na zbiorze D , gdy

1. $f(x, y) = xy \ln(x^2 + y^2)$, $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x \in [-1, 1], y \in [0, 1]\}$,
2. $g(x, y) = x^2 - y^2$, $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x \geq 0, y \geq 0\}$,
3. $h(x, y) = (y - x)^2 + (x + 1)^2$, $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 \leq 4\}$.

Zadanie 12. Wyznacz ekstremum warunkowe f przy pomocy funkcji Lagrange'a, gdy

1. $f(x, y) = xy(4 - x - y)$, $x^2 + y^2 = 1$,
2. $g(x, y) = x^3 + xy + y^3$, $x + 2y = 1$,
3. $h(x, y, z) = -\ln x - 2 \ln y + 3 \ln z$, $x + y = 3$, $y + 2z = 4$.

Zadanie 13. Z elektrociepłowni energia przesyłana jest do dwóch zużywających ją zakładów produkcyjnych. Funkcja kosztów przesyłania energii do tych zakładów w zależności od wielkości przesyłu (odpowiednio, do zakładu I - x_1 i do zakładu II - x_2) dana jest wzorem

$$f(x_1, x_2) = 5x_1^2 - 8x_1x_2 + 7x_2^2 - 12x_1 - 4x_2 + 81.$$

Rozdzielić dzienną produkcję energii wynoszącą 16 MWh pomiędzy te dwa zakłady tak, aby zminimalizować koszty przesyłu energii. Podać wysokość tych kosztów.

Zadanie 14. Zminimalizuj funkcję f na zbiorze

$$D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 \leq 49, -y \leq 0, (x - 2)^2 + y \leq 0\}$$

wykorzystując metodę graficzną oraz warunki Kuhna-Tuckera, gdy

1. $f(x, y) = (x - 2)^2 + (y + 1)^2$,
2. $g(x, y) = 2x + y$,
3. $h(x, y) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ y, & x < 0 \end{cases}$.